

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของธุรกิจนำเที่ยวในเขต
เทศบาลนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาววันที วุฒคนัยราษฎร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ ดร. เสน่ห์ ญาณสาร ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมภางค์ โปราณนท์ กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวลศิริ วงศ์ทางสวัสดิ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษา "การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของธุรกิจนำเที่ยวในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่" มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) ศึกษาพัฒนาการของการท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยว 2) พิจารณารูปแบบ การกระจายตัว และทำเลที่ตั้งของธุรกิจนำเที่ยวในปัจจุบัน 3) ศึกษาความเสี่ยงและความไม่แน่นอนกับพฤติกรรมในการตอบสนองต่อความเสี่ยงและความไม่แน่นอน และ 4) วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของธุรกิจนำเที่ยวด้วยกันและธุรกิจนำเที่ยวกับธุรกิจอื่น

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีเชิงประวัติในการเรียบเรียงพัฒนาการการท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยวในเชียงใหม่ ในด้านการแบ่งประเภท ขนาด และบทบาทหน้าที่ เป็นการสำรวจจากธุรกิจนำเที่ยวทั้งหมด 107 แห่ง ส่วนความเสี่ยงและความไม่แน่นอนกับพฤติกรรมในการตอบสนองต่อความเสี่ยงและความไม่แน่นอน รวมทั้งความเชื่อมโยงของธุรกิจนำเที่ยวกับธุรกิจอื่นเป็นการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตัวอย่างจำนวน 30 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนการอธิบายการกระจายตัวของธุรกิจนำเที่ยวใช้วิธีดัชนีเพื่อนบ้านใกล้เคียง (Nearest Neighbor Index) การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของ ร้อยละ แบบจำลองตาราง และแผนที่

ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการการท่องเที่ยวเป็นผลสืบเนื่องมาจากศักยภาพทางพื้นที่ที่เหมาะสมทั้งลักษณะของสภาพธรรมชาติและวัฒนธรรมที่โดดเด่น รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นอย่างดี ทำให้เกิดธุรกิจนำเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจนำเที่ยวที่เกิดขึ้นมีทั้งธุรกิจนำเที่ยวในท้องถิ่นและธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นสาขาหรือเครือข่ายจากกรุงเทพฯ และต่างประเทศ รูปแบบของธุรกิจนำเที่ยวนั้นสามารถอธิบายได้ 3 ลักษณะ คือ ธุรกิจนำเที่ยวที่ให้บริการตามกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย รูปแบบการให้บริการ และขนาดของธุรกิจนำเที่ยว การกระจายตัวของธุรกิจนำเที่ยวมีการกระจายตัวแบบรวมกลุ่ม โดยธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางมีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณย่านศูนย์กลางการค้าและใกล้กับธุรกิจโรงแรม ในขณะที่ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็ก มีทำเลที่ตั้งใกล้กับธุรกิจบ้านรับรอง ธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่ไม่สามารถคาดการณ์และควบคุมได้ จึงตอบสนองต่อความเสี่ยงและความไม่แน่นอน โดยการจัดองค์การภายในของธุรกิจ การจัดรายการนำเที่ยว และการสำรวจเส้นทางใหม่ ๆ และการคัดเลือกควบคุมมัคคุเทศก์ ส่วนธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กรับรู้ความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในเรื่องของการแข่งขันกับธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กด้วยกัน ซึ่งมีการตอบสนองการรับรู้นี้โดยการดำเนินธุรกิจร่วมกับกิจการอื่นหรือแบ่งกับกิจการอื่นของตน การเน้นการบริการ การเพิ่มเติมรายการนำเที่ยว และการเปิดสาขาย่อย ในด้านความเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้น ธุรกิจนำเที่ยวทั้ง 3 ขนาดมีลักษณะความเชื่อมโยงแบบการแข่งขัน การส่งเสริมกัน การร่วมสถานที่กัน และการเป็นองค์ประกอบร่วมกัน ทั้งนี้ในธุรกิจนำเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจอื่น ในลักษณะการเป็นองค์ประกอบร่วมกัน ขณะที่ธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็กนั้นมีความเชื่อมโยงในลักษณะการเป็นองค์ประกอบร่วมกันและการแข่งขันเป็นหลัก ถึงแม้ว่าแนวโน้มของธุรกิจนำเที่ยวจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในธุรกิจนำเที่ยวขนาดเล็ก ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพการให้บริการ ดังนั้นรัฐบาลควรออกกฎหมายเพื่อควบคุมธุรกิจนำเที่ยว โดยเร่งด่วนเพื่อขจัดปัญหาธุรกิจนำเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลให้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการพิจารณาและพัฒนาคุณภาพของธุรกิจนำเที่ยว และอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว

important backing of the government. To have the local support in the travel agencies it was essential to have branches not only in Bangkok but also up country. The forms of the travel agencies were explained in 3 different types; there were the group target traveling service, the type of service and the size of the travel agencies. Most of the large and medium travel agencies were located near the central business district and big hotels; whereas small travel agencies were associated with guesthouses. The risks and uncertainties perceived by large and medium travel agencies were cancellations of travel programs which could not be anticipated. To avert such risks and uncertainties, the travel agencies tried to ensure that their organization ran smoothly, surveyed to set up new itineraries and took care in selecting tourist guides. Risks and uncertainties perceived by small travel agencies were the competition among their firms. They responded by cooperating with other firms, improving their services, adding other itineraries and opening new branches. The linkages between travel agencies of all 3 sizes and other firms were of four main types; competitive linkage, complementary linkage, commensal linkage and ancillary linkage. The linkage of large and medium travel agencies was ancillary linkage but with small travel agencies it was ancillary and competitive linkages. Although the tendency in the travel agencies will increase, particularly in the smaller services, there will still be problems with the quality and service. Therefore, to rapidly solve the problems of travel agencies cheating the tourists, the government should compose a letter to legally control these businesses. The expectation of this study is that the information be given to the Tourism Authority of Thailand for consideration so that the quality development and the problems mentioned can be overcome.